

TÜRKÇE

7
SINIF

PISA - TIMSS
MANTIK / MUHAKEME
SAYISAL YETENEK
AKIL YÜRÜTME
GRAFİK / TABLO OKUMA
GÖRSEL YORUMLAMA



VIDEO
ÇÖZÜMLÜ



BEYEN
ZEKA



7. Sınıf

TÜRKÇE

Zac-i'den Püf Noktaları

Testlerde yer alan **Zac-i'den Püf Noktaları** soruların kolay çözülebilmesi için püf noktalar içerir.

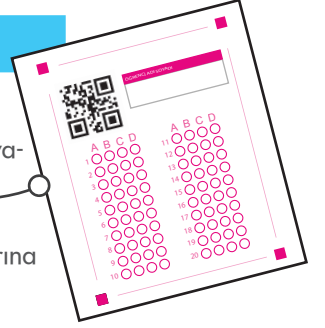
Testler

Tam hücreleme sistemi ile hazırlanan, nitelikli ve özgün sorulardan oluşan testler bilginin pekiştirilmesini sağlayacak ve kalıcı öğrenmeyi artıracaktır.

Her teste yer alan **dijitalim** uygulaması öğrencilerin çözemedikleri soruların video çözümüne ve sıralamalarına ulaşmasını sağlamaktadır.

Google Play veya **Appstore** mağazalarından **dijitalim** uygulamasını indirebilirsiniz.

Öğretmenler "dijitalim" uygulamasıyla testlerin sonundaki mobil optiği okutarak tüm öğrencilerinin sonucuna ulaşabilir.



Uygulamalar

Testlerin hemen ardından gelen **Uygulama** bölümleri öğrencinin konuyu tam olarak kavramasını sağlayacaktır.

Ünite Değerlendirme Testleri

Ünite sonlarındaki **Ünite Değerlendirme Testleri** öğrenciye kazanımları birleştirerek yorumlamayı ve bilgiyi kullanmayı öğretecektir.

Denemeler

Kitap sonunda yer alan **denemeler**, tarama niteliğinde hazırlanmıştır. Her deneme, ilk konudan başlayarak o güne kadar işlenen konuları içerir.

YENİ MÜFREDATA UYGUN
TAM HÜCRELEME SİSTEMİ
AKILLI TAHTAYA UYUMLU

44

Zac-i'den Püf Noktaları Sayısı

768

Soru Sayısı

49

Uygulama Sayısı

10

Deneme Sayısı



ZAC-I

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

220719 – B2

ISBN: 978 – 605 – 250 – 188 – 7



Yayın Koordinatörü

Selim AKGÜL



Yazarlar

Komisyon



Editör

Merve ER



Dizgi

İşleyen Zeka Dizgi Birimi



Basım Yeri



İŞLEYEN ZEK A YAYINCILIK

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak, No: 3/C-D

Ostim, Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0850) 302 20 90 • (0549) 814 44 13



Değerli Öğretmen Arkadaşlarım ve Sevgili Öğrenciler,

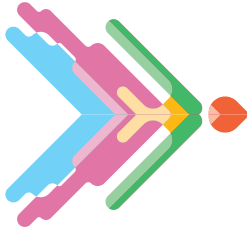
Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerimiz çeşitli sınavlarla karşılaşmaktadır. Öğrencilerimizin bu süreci başarılı bir şekilde tamamlamalarında onlara destek olmak amacıyla “İşleyen Zeka Yayınları” olarak uzman bir kadroyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Yayın çalışmalarımızı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının yayımladığı öğretim programlarına göre hazırlıyoruz. İçeriklerimizi hazırlarken kazanım eksenli çalışıyor, konu anlatımlarında ve sorularda tüm kazanımları işliyoruz. Kazanım dışında kalan içeriklere ve sorulara yayınlarımızda yer vermiyoruz. Müfredat değişikliklerini anında takip ederek ve yayınlarımızı sürekli güncelleyerek öğrencilere her zaman yeni müfredata göre sunuyoruz.

“İşleyen Zeka Yayınları” olarak yaptığımız ihtiyaç analizleriyle öğrencilerin farklı şekilde oluşan ihtiyaçlarını gidermek için ürün yelpazemizde birbirinden farklı çalışmalara yer veriyoruz. Bu kapsamda “yörünge serisi, tüm dersler konu anlatımı, tüm dersler soru bankası, yaprak test ve denemeler” gibi farklı yayınlarla karşınıza çıkıyoruz.

“İşleyen Zeka Yayınları”nın size en uygun ürününü seçerek sizler de başarıya emin adımlarla koşabilirsiniz. Başarı dileklerimizle...

Selim AKGÜL
Yayın Koordinatörü
selimakgul@isler.com.tr



İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

KELİMENİN ANLAMI VE YORUMU

Gerçek, Mecaz, Terim Anımlı Kelimeler / Kelimeler Arası Anlam İlişkileri	9
Deyimler, Atasözleri, İkilemeler ve Söz Öbekleri	17
Söz Sanatları	23
Uygulama	25
Ünite Değerlendirme	27

2. ÜNİTE

CÜMLENİN ANLAMI VE YORUMU

Eş ve Yakın Anımlı Cümleler, Cümle Tamamlama, Cümle Oluşturma.....	33
Cümleler Arası Anlam İlişkileri.....	37
Cümlede Kavramlar ve Duygular.....	41
Uygulama	45
Ünite Değerlendirme	47

3. ÜNİTE

ANLATIM BİÇİMLERİ / DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Anlatım Biçimleri / Düşüneyi Geliştirme Yolları.....	53
Uygulama	59

4. ÜNİTE

PARAGRAFİN ANLAMI VE YORUMU

Paragrafta Yapı	63
Paragrafta Konu - Başlık - Ana Düşüneye.....	65
Paragrafta Yardımcı Düşüneye	69
Uygulama	71
Ünite Değerlendirme	73

5. ÜNİTE

METİN TÜRLERİ

Metin Türleri.....	79
Uygulama	83

6. ÜNİTE

GÖRSEL / GRAFİK OKUMA

Görsel / Grafik Okuma.....	87
Uygulama	95

7. ÜNİTE

SÖZEL YETENEK / MUHAKEME / AKIL YÜRÜTME

Sözel Yetenek / Muhakeme / Akıl Yürütme.....	99
Uygulama	107

8. ÜNİTE

FİİL

Fiil Çekim Ekleri.....	111
Fiilde Anlam Kayması.....	117
Fiilin Anlam Özellikleri	119
Fiilin Yapısı.....	121
Ek Fiil.....	125
Uygulama	131
Ünite Değerlendirme	133

9. ÜNİTE

ZARF

Zarf	139
Uygulama	147

10. ÜNİTE

ANLATIM BOZUKLUKLARI

Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları	151
Uygulama	159

11. ÜNİTE

YAZIM KURALLARI

Yazım Kuralları	163
Uygulama	171

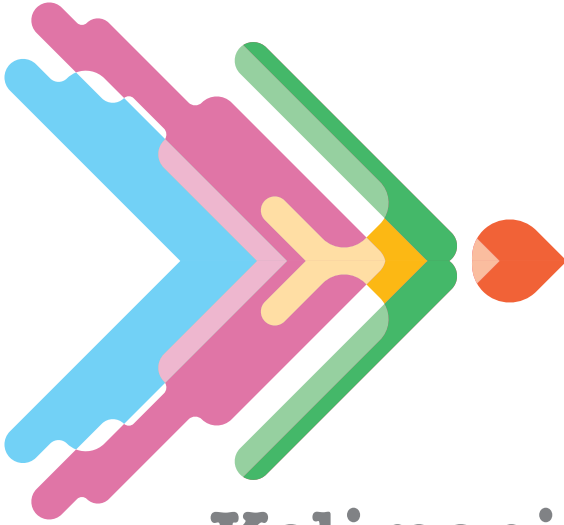
12. ÜNİTE

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Noktalama İşaretleri	175
Uygulama	183

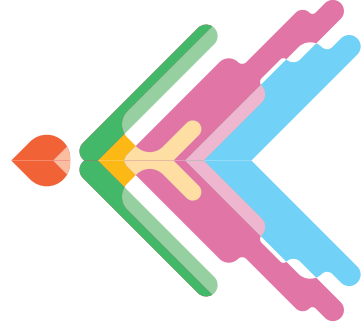
DENEMELER	187
-----------------	-----

CEVAP ANAHTARI	236
----------------------	-----

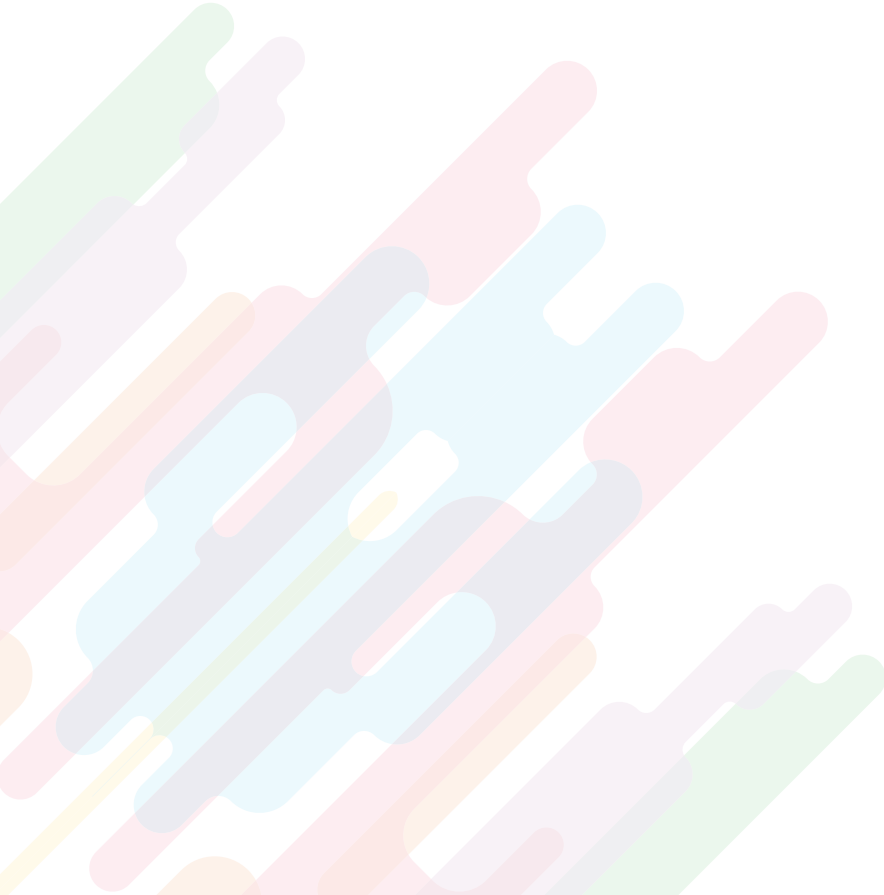


1. Ünite

**Kelimenin Anlamı
ve Yorumu**



- **Gerçek, Mecaz, Terim Anlamalı Kelimeler**
- **Kelimeler Arası Anlam İlişkileri**
- **Deyimler / Atasözleri / İkilemeler ve Söz Öbekleri**
- **Söz Sanatları**



1. Bir dünya düşünürüm,
İlk günden beri,
Açılmış da masallar gülü
Hırsın, kinin kapısı kapanmış,

Somut bir kelime soyut anlamda, soyut bir kelime somut anlamda kullanıldığında "mecaz anlam" ortaya çıkar.

Yukarıdaki metinde somut olan "kapı" kelimesi soyut olan "kin" kelimesiyle birlikte kullanılarak "kinin kapısı" isim tamlamasında soyut anlam kazanmıştır.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde buna benzer bir kullanım bulunmaktadır?

- A) Bir dünya düşünürüm,
Gözlerde sevginin ışığı yanmış...
- B) Bir dünya düşünürüm,
Ülküsü kardeşlik.
- C) Bir dünya düşünürüm,
Sarisında, siyahında, beyazında
- D) Bir dünya düşünürüm,
Öylesine günlük güneşlik

2.

onur	?
?	hısım
uygar	medeni

Bu tabloda kelimelerin anlam ilişkileri göz önünde bulundurulduğunda soru işareti ile gösterilen yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) hezimet - atasözü
B) gurur - akraba
C) anlayış - deyim
D) yetenek - söz öbeği

3. Sözlerim yeteri kadar anlaşılmamış olacak ki salonda fısıldaşmalar başladı.

Altı çizili sözün bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Makale yazarının iyice araştırma yapması, konuya hâkim olması gerekir.
B) Süslü laflar ederek dinleyicinin dikkatini dağıtıyor, zaman kazanmaya çalışıyordu.
C) Takıldığı yerlerde göz atmak için konuşma metni hazırladım.
D) Salonu dolduranlar bu samimi konuşmayı pek beğenmiş, konuşmacıyı alkışlamışlardı.

4. "Dostumuzun bize iyi niyeti, sevgiyi, saygıyı, inancı aşılması bizi güçlü kılar."

Bu cümledeki "aşılmak" kelimesiyle aşağıda verilen cümlelerden hangisi aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Elma ağaçlarına iyi bakmak gerekir.
B) Senin sözlerinden bir şey anlamadım.
C) Olaydan bu kadar etkilenmen beni şaşırttı.
D) Öğretmek için önce öğrenmeyi bilmeliyiz.


5. I. Belli ki program yerine oturmamış.
II. İvir zıvir laflarla kitap doldurulmaz.
III. Paltosunu alelacele giydi, dışarı fırladı.
IV. Soruları çarçabuk çözdü ve çıktı.

Yukarıda numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözlerin hangileri birbiriyle yakın anlamlıdır?

- A) I ve II. B) II ve III.
C) II ve IV. D) III ve IV.

ZAFER DEN
PÜF NOKTALARI

Gerçek anlam, bir kelimenin söglendiğinde akla gelen ilk anlamıdır. Bundan emin olamıyorsak sözlükte 1. sırada yer alan anlamına bakmalıyız. 1. sıradaki anlam gerçek (temel) anlamdır.



6.

		S	A	D	E		B
E	Ş	İ	K				A
		M					S
U	Y	G	A	R	L	I	K
	T	E	M	P	O		I

Bu bulmacada aşağıdaki kelimelerden hangisinin eş anlamlısı yoktur?

- A) Medeniyet B) Yalın
C) Sembol D) Kurgu

7.

- I. Eve gelirken üç tane ekmeK getirmiş.
II. Az önce bize bir şey sorup üst kata çıktı.
III. Ata binmeyi, henüz ilkokuldayken öğrenmiş.
IV. Uçan balon, yavaş yavaş gökyüzüne doğru kalktı.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangilerinde "inmek" kelimesinin zıt anlamı kullanılmıştır?

- A) I. ve II. B) II. ve III.
C) II. ve IV. D) III. ve IV.

8.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelime gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Gayet ince, zeki ve hoşgörölü olduđu her hâ-
linden belliydi.
B) Biz de bu kadar zaman onu insan sanmış,
ona değer vermiştik.
C) Bu rutubetli hava insanın nefes almasını zor-
laştırıyor.
D) Ben bu şakaları kaldıramam, deyip yanımız-
dan uzaklaştı.

9.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "soğuk" kelimesi ötekilerden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Soğuk havalarda hemen hastalanırım.
B) Artık, soğuk ve yağışlı günler yaklaşıyor.
C) Bize karşı neden soğuk anlamadım.
D) Soğuşa alerjin olduğunu unutuyorsun.

10.

Anlattıkları hep basmakalıp şeylerdi.

Bu cümlede altı çizili kelimenin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Yazılarında olağanüstü olaylara ağırlık verirdi.
B) Onun gibi kalburüstü bir yazar henüz görülmemiştir.
C) Eserlerimde herkesin bildiği ve kullandığı benzetmelere yer vermiyorum.
D) Hayal ürünü konular toplum tarafından ilgi görmez.

1.

Bir gün komşu nine beni evine çağırdı. Bunca yıl sonra evine ilk kez girmiştim. Evin iç düzeni, beni hayli (çok) şaşırtmıştı. İlk kez gördüğüm için bilhassa (özellikle) antika eşyaları (elbiseleri) çok ilginç (tuhaf) gelmişti. Bana gül reçeli ikram etti. Hayatımda ilk kez gül reçeli yiyordum. Tadını hâlâ damağımda duyuyorum. Yeni gelen aile için uzun uzun konuştu. Ailenin çocuklarına yardım etmemi, Türkçeyi öğretmemi ayrıca onları diğer çocuklardan korumamı istedi. Sonra onlar için aldığı şık ayakkabıları gösterdi. Çok sevindim. Bana da aynılarından alsaydı daha sevinecektim.

Yukarıdaki metinde yer alan altı çizgili kelimelerden hangisinin anlamı yay ayraç içerisinde yanlış verilmiştir?

- A) Hayli B) Bilhassa C) Eşyaları D) İlginç

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “iniş” kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Koşarak merdivenlerden inişini görecektiniz.
B) İnişin sonuna kadar yürümemi söyledi.
C) Holdingin hisse senetleri inişe geçti.
D) Törende askerler paraşütle iniş yaptı.

3. Kimileri sanatın boş bir uğraş olduğunu iddia eder. Kimileri ise sorunu toplum açısından ele alır. Tabii burada herkes kendince haklı olduğunu düşünür.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu metinde geçen “boş” kelimesini karşılayacak bir kullanım vardır?

- A) Böyle yararsız işlerle uğraşmak sana hiçbir şey kazandırmaz.
B) Çünkü millî maçta, forvet oyuncularımız rakip karşısında çok etkisizdi.
C) Saçma sapan düşüncelerle hiç aklımızı bulandırmama, bu işten vazgeç.
D) İki köşe yazarı, kısır bir çekişmenin içine girmiş; haftalardır kamuoyunu meşgul ediyorlar.

4. “Isınmak” kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde “alışmak, uyum sağlamak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Bu kasabaya kısa zamanda ısınmıştı.
B) Bu çorba iyice ısınmış.
C) Isınan havalar insana moral veriyor.
D) Soğuktan ölmek üzere olan adamın ısınmasını bekliyoruz.


5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bütün kelimeler “gerçek” anlamlarıyla kullanılmıştır?

- A) Sen, bu bataklıkta açan bir gülsün.
B) Dilini tutmayı öğrenmeli artık.
C) Çantasındaki kitapların hiçbirini okumamıştı.
D) Gönlümdeki ateşin sönmeyeceğini biliyordum.

İşleyen Zeka Yayınları

Zeki DEN
PÜF NOKTALARI

- Çok anlamlılık kelimenin gerçek, mecaz, terim gibi farklı anlamlarda kullanılmasıdır.
- Yabancı kelimelerin Türkçe karşılığını bulmamız istendiğinde Türkçe sözlükten faydalanabiliriz.



Kelimenin Anlamı ve Yorumu

6. "Görmek" kelimesi aşağıdakilerin hangisinde "Bu hastanın durumunu iyi görmedim, dikkat etmeliyiz." cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?
- A) Öğretmen çalışmamızı yeterli görmüyormuş.
B) Adamcağız kazadan sonra hiç görmüyormuş.
C) Belediye başkanını görmeye gelmişler.
D) Herkes, başkalarından saygı görmek ister.

7. I. Denizlerdeki gelgit olayı Dünya'nın dönmesinden kaynaklanıyormuş.
II. Son dakikada attığı smaçla takımının galip gelmesini sağladı.
III. Sen uçlu kalem kullanamıyorsun, diğer kalemeleri kullan.
IV. Hastanede kullanılan neşterlerin çöpe atılması tehlikelidir.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde terim anlamı bir kelime kullanılmamıştır?

- A) IV. B) III. C) II. D) I.

8. I. Türkiye'nin her yerinde Genel Ağ kullanımı gün geçtikçe artıyor.
II. Yeni aldığı ayakkabısı çamurda kirlendiği için ağlamaya başladı.
III. Kitapların dünyasına yaptığım yolculuklar, hayal gücümü geliştiriyor.
IV. İnsanların pek çoğu, hatalarının sorumluluğunu başkalarına yüklemeye çalışıyor.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde dilimizde Türkçe karşılığı olan yabancı bir kelime kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV

9. 1. Nasihat – Öğüt
2. Fotoğraf – Resim
3. Sene – Yıl
4. Okul – Mektep

Yukarıda numaralanmış kelime çiftlerinden hangisi eş anlamlı değildir?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

10. (I) Dün gece, İstanbul'da Zeki Demirkubuz'un son filminin galası yapıldı. (II) Âdeta ünlüler geçidi vardı sinemanın önündeki sokakta. (III) Yönetmenin bu son filmi, kısa metrajlı önceki filmlerinden biraz farklı. (IV) Bu filmde daha çok, yalnız insanların sıkıcı yaşamları değil, toplumun güncel sorunları anlatılmaya çalışılmış.

Metinde geçen kelimelerle ilgili,

1. I. cümlede, dilimizde Türkçe karşılığı olan yabancı bir kelime kullanılmıştır.
2. II. cümlede geçen "ünlü" kelimesinin eş anlamlısı "meşhur" kelimesidir.
3. III. cümlede, terim anlamı bir kelime vardır.
4. IV. cümlede geçen "yaşam" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.

numaralanmış ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

1. Benim çocukluğum, televizyonun siyah-beyaz birkaç saatlik ilk yayınlarına başladığı yetmişlere denk gelir. O yıllarda büyükler kalabalık sofralarda toplanır muhabbet eder, mahalle dokusu korunur, bir de çocuklara yılbaşı için masal kitapları alınırdı. Dönemin bu anlatımının kendi içinde masal gibi tınladığının farkındayım! Çok şey değişse de masal kitaplarına olan ilgi dünden bugüne değişmedi. Bugün de çocukların anlatılmasından mutluluk duyduğu özel masalları, resimlerine baka baka aşındırdığı bazı ilk kitapları var. Gelgelelim artık masalların kendisi de değişiyor.

Metinde kullanılan altı çizili sözcüklerden hangisi karşısındaki anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) doku: Bir vücudun veya bir organın yapı öğelerinden birini oluşturan hücreler bütünü.
B) dönem: Belli özellikleri olan zaman parçası, periyot.
C) aşındırmak: Cisimlerin yıpranmasına, hacim kaybetmesine yol açmak.
D) değişmek: Başka bir biçim veya duruma girme.

2. I. Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır, derdi anne-annem.
II. Yıllardan beri bizim sokağı hep aynı belediye görevlisi süpürüyor.
III. Göle doğru fırlattığı taş, o kadar uzağa gitti ki hepimiz şaşırдық.
IV. Sevimli mi sevimli bir bebek, market arabasında etrafı seyrederek geziyordu.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde mecaz anlamı bir kelime kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. “Çalmak” kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde “atmak, çarpmak, vurmak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Eskiden bu köyde tavuk çalmak hırsızlık değil bir gelenek olarak düşünülürdü.
B) Biz, hüznü pencereden dışarı bakarken taş plakta Münir Nurettin Selçuk çalıyordu.
C) Kırmızıya çalan kahverengi saçlı, sakallı, uzun boylu bir genç bize gülümsüyordu.
D) Otobüsün içinde aniden sinirlenip ayağa fırladı, elinde tuttuğu telefonunu hiç tereddüt etmeden yere çaldı.

- 4.

Gerçek anlamı bir kelime anlam değişmesi sonucu mecaz bir anlam kazanabilir. Örneğin, “Yemek, çok sıcaktı.” cümlesinde kullanılan “sıcak” kelimesi, “Bizi, sıcak karşıladılar.” cümlesinde mecaz anlamda kullanılmıştır.


Verilen cümlelerin hangisinde “kokmak” kelimesinde yukarıdaki duruma benzer bir kullanım söz konusudur?

- A) Parfümün gerçekten güzel kokuyor.
B) Bu evde dedikodu kokusu alıyorum.
C) Çorabı çok ama çok kötü kokuyor.
D) Dolaptaki yemeklerin hepsi kokmuş.

ZARFI'DEN
PÜF NOKTALARI

Bir kelimenin terim anlamı olup olmadığına karar verebilmemiz için o kelimeyi bağlamında (cümle içinde) değerlendirmemiz gerekir. Aynı kelime bazen terim anlamı bazen gerçek anlamı olabilir.

- Annem perdeyi ütüleyip cama astı.
gerçek
- Tiyatro oyunu üç perdeden oluşuyor.
terim



5. I. Yedinci sınıfta en çok zorlandığım konulardan biri de Türkçedeki zarf konusuydu.
II. Son sürat giderken arabanın hâkimiyetini kaybedip yol kenarına savrulmuş.
III. Bana durup dururken neden böyle soğuk davrandığını bir türlü anlamadım.
IV. Sıcaklıklar böyle artmaya devam ederse yaz ortasında sokağa çıkamayacağız.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde terim anlamı bir kelime kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. I. Eline aldığı yıl sonu satış raporlarını dikkatle okudu Başkan Bey.
II. Çocuk, ortaokuldan sonra okumak istemediğini utana sıkıla babasına söyledi.
III. İnsanlar yemek yerken onlara şarkı okumaktan nefret ederdim.
IV. Babaannem, namazını kıldıktan sonra saatlerce seccadeden kalkmaz dua okurdu.

“Okumak” kelimesi yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

7. I. Söyledikleri bana çok absürt geldi.
II. Tarihî bir skorla kaybettiğimiz İngiltere maçını unutmak ne mümkün?
III. Start çizgisinde bekleyen maratoncular, başlama sesini duyunca ok gibi fırladılar.
IV. Sürücü, sağa yanaşmadan önce sinyal verdiğini ama arkadaşının bunu görmediğini söylüyordu.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisindeki altı çizili kelime dilimizde Türkçe karşılığı olan yabancı bir kelime değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

8. • Hoca'nın asistanı, alelacele odaya girdi ve insanlara biraz beklemeleri gerektiğini söyledi.
• Uçak havalandıktan sonra pilot, sürekli anonslar yaparak yolcuları bilgilendirdi.
• Kaza esnasında arabanın air bagleri açılırsa araba artık perte çıkmış oluyor.
• İlaç tesirini yaklaşık on iki saat sonra göstermeye başlayacaktır, dikkatli olur.

Aşağıdaki kelimelerden hangisi altı çizili yabancı kelimelerden herhangi birinin Türkçe karşılığı değildir?

- A) Hava yastığı C) Yardımcı
C) Vurgu D) Etki

9. Bu kuru yaşantımıza bir renk katabilmek adına babam çok çabalardı. Hafta sonları hepimizi Soğuksu Millî Parkı'na götürür, önce güzel bir mangal yapar, sonra, bizimle beraber yakan top oynardı.

Bu metindeki altı çizili söz grubunun anlamı,

- I. Çalkantılı
II. Heyecansız, sıkıcı
III. Zor
IV. Kaygılı, endişeli

İfadelerinden hangisidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

1. I. Çocukluğundan beri bolluk içinde yüzmüş, şimdi sıkıntı çekiyor.
II. Kötü bir his düşmüştü ana yüreğine, acaba kara haber mi var?
III. Evdeki altı nüfus sadece babalarının emekli maaşına bakıyordu.
IV. Dağın zirvesinde yakılan ateş, kilometrelerce uzaktan bile görülebiliyordu.

Yukarıda numaralanmış cümlelerdeki altı çizili kelimelerden hangisi gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. I. Pazarcı, bu biberler baldan daha tatlı, diye bağıyordu.
II. Annem, komşuya gezmeye giderken mutlaka tatlı götürdü.
III. Aslında insanların çevresinden beklediği, samimi bir merhaba ve tatlı bir gülüştür.
IV. Bu çay çok tatlı olmuş, kaç şeker attın ki?

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde "tatlı" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. I. Babaannem şeker hastası olduğundan insülin kullanırdı.
II. Öğretmenin belirlediği haftalık soru çözüm hedefini tutturdu.
III. Hayvanat bahçesinden kaçan yılan tüm şehirden paniğe sebep oldu.
IV. Çoğu insan, sevmediği hâlde para kazanmak için bu mesleği yapıyor.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde terim anlamı bir kelime kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. "Tartmak" kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde "altından kalkmak, üstesinden gelmek" anlamında kullanılmıştır?

- A) İki kişiyi tartamayan ağacın dalı ortadan ikiye ayrıldı.
B) Söyleyeceklerini iyice tart, öyle söyle; son pişmanlık fayda vermez.
C) O, bu zor görevi tartacak adam değil, işi başkasına verelim.
D) Bakkallardaki bu eski tip teraziler ya eksik ya fazla tartıyor.

5. Böyle boyalı cümlelerle beni kandıracağını düşünüyorsan çok yanılıyorsun. Artık maymun gözünü açtı. O eski, saf, iyi niyetli, herkese kanan Macit geride kaldı artık.


Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçek dışı, yanıltıcı
B) Epeyce karmaşık
C) Abartısız, sade
D) Kısa ve net

Zeki DEN
PÜF NOKTALARI

Günlük konuşmalarımızda veya yazdığımız herhangi bir yazıda Türkçe kelimeler kullanmaya gayret etmeliyiz. Dilimizde Türkçe karşılığı olan yabancı kelimeleri kullanmak, dilimizin yozlaşmasına neden olur. Örnek:

- "Blöf" yerine "kandırmaca",
- "Buton" yerine "düğme",
- "Chat" yerine "sohbet" kelimelerini kullanabiliriz.



6. I. Dünya sineması içerisinde en iyi dublaj Türkiye'de yapılmaktadır.
II. Yardımlaşmayı, dayanışmayı, fedakarlığı bilmeyen egoist insanlardan nefret ederim.
III. Milletvekili olduktan sonra kartvizit bastırıp hemşehrilerine dağıtmış.
IV. En sevdiği arkadaşı, taşınıp farklı okula gince içinde bir boşluk oluştu.

Yukarıda numaralanmış cümlelerdeki altı çizili kelimelerden hangisi dilimizde Türkçe karşılığı olan yabancı bir kelime değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

7. I. Her şeye körü körüne inanır ama sonunda pişman olurdu.
II. Sağa sola rastgele savrulan bunca oyuncu toplamak saatlerimi alıyor.
III. Çantasından çıkardığı okul kitaplarını gelişigüzel kitaplığa koydu.
IV. Teklifinizi enine boyuna düşünüp kararımızı iki gün içinde size bildiririz.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) III ve IV.

8. "Bakmak" kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bir işi yapmakla görevli olmak" anlamında kullanılmıştır?

- A) Eskiden pasaport işlemlerine polis bakıyordu ama artık Dışişleri Bakanlığı bakacak.
B) Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur, diye bir atasözümüz var.
C) Yemeğin tadına tuzuna bakmadan bir avuç tuz attı.
D) Arabasına gözü gibi bakıyor, her hafta yıkıyordu.

9. • Evimize yeni taktırdığımız şofben aynı gün arıza yaptı.
• Pencerenin kenarına dizdiği vazolar çok hoş görünüyordu.
• Virajı alamayan yolcu otobüsü uçurumdan aşağıya yuvarlandı.
• Eve ödev verdiğim testleri çözmeden sakın okula gelmeyin.

Aşağıdaki kelimelerden hangisi bu cümlelerdeki altı çizili yabancı kelimelerden herhangi birinin Türkçe karşılığı değildir?

- A) Su ısıtıcısı B) Çiçeklik
C) Dönemeç D) Yazılı

10. I. Ülkemiz, 36-42 kuzey paralelleri ile 26-45 doğu meridyenleri arasında yer alır.
II. Etrafına karşı kibar olan insan, gittiği her yerde nezaket görür.
III. Duvarları yıkılmış, eski bir değirmenin önünde durdu atlar.
IV. İlçe belediyesinin başlattığı ağaçlandırma çalışması, halk tarafından çok takdir gördü.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde terim anlamı bir kelime kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

1.

Zengin bir bey ailesinin kızı olan komşu nine, bu evde yıllardan beri Fındık adlı köpeğiyle yaşıyordu. Çoluk çocuğu olmadığı için evin avlusuna benden başka hiçbir çocuk giremezdi. Onun her türlü işini ben yaptığım için beni çok seviyordu. Her zaman “Benim oğlum, paşa oğlum!” diyordu. Bu övücü sözler pek hoşuma gidiyordu. Ben de bir dediğini iki etmiyordum. Ona pazardan her gün ekmek, süt, yoğurt gibi öte-beri almak benim görevimdi. Bir de mahalle çeşmesinden günde iki üç kez taze su götürürdüm.

Yukarıdaki metinde yer alan altı çizgili söz grubunun cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Annesini çok seven çocuk, onu düşündükçe mutlu olurdu.
 B) Annesini çok sever, onu kırmamaya gayret ederdi.
 C) Annesini çok sevdiği için onun her söylediğini anında yerine getirirdi.
 D) Çocuğun annesine karşı duyduğu sevgi, herkesçe takdir edilirdi.

2.

- I. İçi gitmek
 II. İçi sızlamak
 III. İçi kararmak
 IV. İçi parçalanmak
 V. İçi titremek

Yukarıda numaralanmış deyimlerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve III. B) I ve V.
 C) II ve IV. D) III ve V.

3.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “hava” kelimesi deyim içinde kullanılmıştır?

- A) Uçağımız hava boşluğuna düşünce yolcular panikledi.
 B) Hakem hava atışı ile maçı yeniden başlattı.
 C) Havadan sudan konuşarak denize doğru yürüdüler.
 D) Hava bulutlanınca piknik yapanlar hemen toplandılar.

4.

“Olumsuz bir sonuç çıkacağını bile bile bir işe kalkışıp zarara uğrayan bir kişinin yakınmaya hakkı yoktur.” **anlamına gelen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Yerin kulağı vardır.
 B) Baykuşun kısmeti ayağına gelir.
 C) Araba devrilince yol gösteren çok olur.
 D) Kendi düşen ağlamaz.

5.

- I. Ev alma, komşu al.
 II. Aç kurt bile komşusuna dalmaz.
 III. Komşu komşunun külüne muhtaçtır.
 IV. Kötü komşu insanı mal sahibi eder.

Yukarıda numaralanmış atasözlerinden hangisi anlamca diğerlerinden farklıdır?


- A) I. B) II. C) III. D) IV.

İşleyen Zeka Yayınları

Zeki DEN
PÜF NOKTALARI

Deyimler

- Öğüt vermezler.
- En az iki kelimedenden oluşurlar.
- Bir durum karşısında söylenirler.
- Kalıplaşmış söz gruplarıdır. Yani kelimelerinde değişim olmaz.



Kelimenin Anlamı ve Yorumu

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "parmak" kelimesi deyim içinde kullanılmamıştır?
- A) Onun çocukları her yerde parmakla gösterilirdi.
 B) Beni kimse parmağında oynatamaz, diyordu.
 C) Yaptığı hareketlerle herkese parmak ısırttı.
 D) Parmağını incittiği için canı çok acıyordu.

7. Anılar, yaşanılana tanıktır. Anılar savunmadır.

Anıların sahibi sürekli kendini temize çıkarmaya
 çalışır. Olmamışı bir çırpıda oldurur. Söylenme-
 mişi kaşla göz arasında söyler. Araya hayalleri-
 ni katar, pireyi de deve yapar.

Numaralandırılmış deyimlerden hangi ikisi yakın anlamlıdır?

- A) I ve II. B) I ve IV.
 C) II ve III. D) III ve IV.

8. I. Başını vermek
 II. Başının çaresine bakmak
 III. Başının altından çıkmak
 IV. Başını kaşıyacak vakti olmamak

Aşağıda verilen açıklamalardan hangisi deyimlerden hiçbirini karşılamaz?

- A) Kimseden yardım alamayacağını anlayınca kurtulma yolunu kendisi aramak
 B) Ülküsünü gerçekleştirmek uğruna her şeyi göze almak
 C) Bir kimseden sürekli olarak ve rahatsız edersine bir şey istemek
 D) Kötü bir işi, gizlice ve kurnazca kendisi hazırlamış olmak

9. I. Herkes kaşık yapar ama sapını ortaya getiremez.
 II. Herkes davul çalar ama çomağı makama uyduramaz.
 III. Herkes sakız çiğner ama çingene kızı tadını çıkarır.
 IV. El elin nesine, gülerек gider yasına.
 V. Eldeki yara, yarasıza duvar deliği.

Yukarıda numaralanmış atasözleri anlam bakımından ikişerli eşleştirilirse hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

10. Atasözlerinin hem gerçek hem de mecaz anlamı olabilir.

Buna göre,

- I. Bugünün işini yarına bırakma.
 II. Yazın başı pişenin kışın aşı pişer.
 III. Ağaç yaş iken eğilir.
 IV. Ayağını yorganına göre uzat.

atasözlerinden hangisinin sadece gerçek anlamı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) V.

Deyimler / Atasözleri / İkilemeler ve Söz Öbekleri

1. Alaca karanlık içinde sivri, siyah bir kayanın belli belirsiz hayali gibi yükselen Şalço Burcu uyanıktı.
I
Zaman zaman inleyen trampet seslerini, akşamın hafif rüzgârı derin bir uğultu hâlinde her tarafa yayıyordu.
II
Kederli kederli bağırmalarıyla ölümü hatırlatan karga sürüleri, bulutlu havanın donuk hüznünü daha çok artırıyordu. Mor dağlar gittikçe koyulaşıyor, gittikçe kararıyordu. Yamaçlardaki dağınık gölgeler, kuşsuz ormanlar, hıçkırır dereler, uzaklara giden yollar, ıssız korular, sanki korkunç bir fırtınanın gürlemesini bekliyorlardı. Burcun tepesinde, beyazlı siyahlı bir bayrak, can çekişen bir kartal ıstırabıyla kıvranıyordu. İki bin kişilik kuşatma ordusunun çadırları, kaleye giren yolun sağındaki büyük ağaçların etrafına kurulmuştu.
- Yukarıdaki metinde yer alan altı çizgili ikilemelerden hangileri oluşumu yönüyle özdeştir?**
- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) III ve IV.

2. I. Bu güzel düğün dillerde dolaşiyor.
II. Onun kahramanlıkları dillere destan olmuştu.
III. O adamın adı dilimin ucunda ama bir türlü hatırlayamıyorum.
IV. Bir haftadır dilindeki yaradan dolayı konuşmuyor.
- Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde "dil" kelimesi deyim içinde kullanılmamıştır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV.


4. I. kapıdan
II. yaktırır
III. kazma
IV. kürek
V. baktırır
VI. Mart
- Yukarıda numaralanmış kelimelerle atasözü oluşturulmak istense doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?**
- A) VI - I - V - III - IV - II
B) VI - I - V - II - III - IV
C) VI - I - V - IV - III - II
D) VI - I - V - III - II - IV

3. I. Aş pişiren yağ olur, gelinin yüzü ağ olur.
II. Alet işler, el övünür.
III. Ata eyer gerek, eyere er gerek.
IV. Aş tuz ile, tuz oran ile.
- Yukarıda numaralanmış atasözlerinden hangileri anlamca birbirine yakındır?**
- A) I ve II. B) I ve IV.
C) II ve III. D) III ve IV.

Zeki DEN
PÜF NOKTALARI

Atasözleri

- Eğitici yönleri vardır.
- Öğüt ve ders vermeyi amaçlarlar.
- İnsanların yıllar süren deneyimleri sonucunda oluşurlar.
- Mecaz ve gerçek anlamlı atasözleri vardır.



5. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki ikileme, mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Cebinden çıkardığı deste deste parayı dola-
ba sakladı.
- B) Şırıl şırıl akan suyun yanında kahvaltı yap-
mak çok keyifli.
- C) Beyaz mı beyaz önlükleri içerisinde çok gü-
zel görünüyorlardı.
- D) Dün gecedən beri acı acı öksürüyor, hiç yat-
madı.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “el” kelime-
si ile yapılmış bir deyim yoktur?

- A) Varlıklı bir ailenin el bebek gül bebek yetiştir-
ilmiş çocuğuydu.
- B) Eski arabayı ne pahasına olursa olsun elden
çıkarmak istiyordu.
- C) Sanatçılara saygı göstermeli, onları el üstün-
de tutmalıyız.
- D) Kardeşimin eliyle arkadaşşıma mektup yol-
ladım.

- 7. I. Kazma elin kuyusunu, kazarlar kuyunu.
II. Gülü seven dikenine katlanır.
III. Gözden irak olan gönülden de irak olur.
IV. Dikensiz gül olmaz.
V. El için kuyu kazan, evvela kendi düşer.

**Yukarıda numaralanmış atasözleri anlam ba-
kımından ikişerli eşleştirilirse hangisi dışta
kalır?**

- A) I. B) II. C) III. D) V.

8. Aşağıdakilerin hangisinde “bir” kelimesi de-
yim içinde kullanılmamıştır?

- A) En basit konularda bile bir bardak suda fırtına
koparan bir yapısı vardı.
- B) Yıllardır çalıştı, bir baltaya sap olamadı.
- C) Hepimizi bir araya getiren o güçtü.
- D) Bir gün sen de beni anlayacaksın.

9. Çok dediğimiz şeyler, azların birikmesiyle mey-
dana gelir. Çoğu elde etmek için azları biriktir-
meye önem vermelidir.

Bu açıklamayı,

I. Her çok azdan olur.

II. Her gün bir olmaz.

III. Damlaya damlaya göl olur.

atasözlerinden hangileri karşılamaz?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II.
- C) I. ve II. D) II. ve III.